

Predmet: Slovenščina, Domača branja,

OSCAR WILDE: Saloma

Vloga krščanstva v Salomi

Dekadenčnost, esteticizem, simbolizem. Vsi trije pojmi označujejo Wildovo Salomo. Motiv za svojo najboljšo dramo si je Oscar Wilde izposodil iz evangelija, toda ideja za obnovitev zgodbe o Salomi ni niti malo religiozna, in še manj moralna. Namen drame je izključno esteticističen. To je v popolnem sozvočju s pisateljevim umetniškim načelom, da umetnost ni tu, da poučuje, ozavešča ali pridiga, temveč je tu zaradi nje same.

Vloga krščanstva v Salomi je omejena na zgodovinsko ozadje. Drama obuja star biblijski motiv judejske kraljične Salome, ki si ga je Wilde sposodil in ga s svojo dramo predelal in obdelal po svoje. Pri tem pa je ravnal popolnoma v skladu s svojim esteticističnim nazorom, da je snov v umetnosti drugotnega pomena. Saloma kot neposredna povzročiteljica smrti Janeza Krstnika je omenjena v Matejevem in Markovem evangeliju le kot Herodiadina hčer, ki po navodilu svoje matere zahteva od svojega očima Heroda prerokovo glavo kot nagrado za ples v čast njegovega rojstnega dne. Čeprav so osebe vzete iz verskega sveta in so neposredno v zvezi z nastankom krščanstva, slednje za samo idejo drame ne igra nobene vloge, ne moralne, ne religiozne. Predstavlja zgolj zanimivo zgodovinsko kuliso pred katero Wilde po svoje postavi in interpretira glavne igralce. Ali kot pravi Janko Kos, »zanimaja ga zgolj njihova vloga v igri strasti, nezavednih nagonov in erotičnih doživljajev«. Snov drame je izrazito dekadencijska in esteticistična. Časti lepote, ki jo poseblja Saloma, z izrazitimi simboli, ki jih je v drami polno, pa govori jezik simbolizma. Krščanstvo v drami sicer poseblja prerok Johanaan, ki je iz biblije znan kot Janez Krstnik. Johanaan predstavlja svet duhovnosti, ki je v izrazitem nasprotju z bogastvom kralja Heroda in njegovega dvora. Bolj kot to pa sta Johanaanovo preroštvo in njegova askeza v nasprotju s Salomino grešnostjo, ki se kaže kot neomejena sla, razuzdanost in egoizem. Lahko rečemo, da sta Johanaan in Saloma v drami prikazana kot groteskna izraza vsak svoje skrajnosti. S tem je Wilde dosegel izjemen učinek dekadencijskega nasprotja.

Tako Saloma kot njen oči Herod živita izrazito neduhovno življenje. Oba sta povsem usmerjena v zunanji svet. Herod je s svojim čaščenjem bogastva popolnoma zazrt v materializem, poleg tega pa omamljen od Salomine lepote venomer znova podlega njenim čarom. Saloma pa s svojimi skrajno poudarjenimi nagoni, sprevrženo erotiko in egoizmom poseblja grešnost dekadencijskega sveta.

Če poskušam najti vsaj kanček duhovnosti v eni od obeh oseb, bi bil to Herod. On je edini, ki se boji Johanaanovega prerokovanja, ki napoveduje Herodovemu dvoru skorajšnji propad. Da ni povsem brezbrizen do Johanaanove moči, se pokaže tudi s tem, da ga ne da ubiti, saj se boji posledic. Saloma na drugi strani pa se niti ne meni za Johanaanove prerokbe in opozorila, naj opusti svoj grešni življenjski slog in gre raje molit. Ravno nasprotno, njegove besede zgolj še bolj

podžgejo njeno neobrzdano poželenje po njegovem telesu, ki se na koncu spremeni celo v željo po njegovem umoru. Saloma je popoln prikaz dekadenci. Ne premore niti kančka duhovnosti, čeprav se morda zdi, da njena ljubezen do preroka skriva v sebi težnjo po duhovnem svetu. Toda njegov svet ji je zanimiv zgolj zato, ker je tako drugačen, ona pa, zdolgočasena od vsega razkošja, ki ga je deležna, teži zgolj po nečem novem. Po novem, drugačnem čutnem doživljanju.

Čeprav ima Saloma osnovo v krščanstvu in povzema zgodbo iz evangelija, je izrazit prikaz dekadenci in esteticizma v literaturi. Pisatelja ne zanima stvarnost, vsebina, ne zanimajo ga moralni, ali celo duhovni temelji zgodbe, temveč se osredotoča na estetsko doživljanje, svet čutnih doživljanj, erotike, perversnosti. Saloma je razkošen prikaz dekadentnega sveta, njeno dogajanje pa vodi k spolno sprevrženemu ekscesu ter se zaključi s katastrofo. Lahko bi celo rekli, da povzema pisateljevo dekadentno življenje, ki ga je na koncu, enako kot Salomo, pripeljalo v propad.